

PLAN MANAGERIAL

**privitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției de
director al Institutului Național al Magistraturii**

Judecător Simona Camelia Marcu

Cuprins

Capitolul I. Considerații preliminare

Capitolul II. Prezentarea Institutului Național al Magistraturii

- 1. Scurt istoric – repere ale funcționării I.N.M.**
- 2. Structura organizatorică**

Capitolul III. Formarea inițială

- 1. Caracteristicile și prioritățile formării inițiale**
- 2. Vulnerabilități și soluții**

Capitolul IV. Formarea continuă

- 1. Caracteristicile formării continue**
- 2. Vulnerabilități și soluții**

Capitolul V. Formarea formatorilor. Recrutarea, formarea și evaluarea personalului de instruire

Capitolul VI. Concursuri și examene

Capitolul VII. Activitatea economico-financiară și administrativă

Capitolul VIII. Participarea I.N.M. în cadrul proiectelor cu finanțare externă, în calitate de partener sau de beneficiar

Capitolul IX. Relații internaționale

Capitolul X. Obiectivele activității de conducere specifice funcției de director I.N.M.

Capitolul XI. Concluzii

Capitolul I – Considerații preliminare

Institutul Național al Magistraturii este, înainte de toate, o școală de magistratură, având menirea fundamentală de a pregăti pe viitorii judecători și procurori la cele mai înalte standarde profesionale. Această pregătire trebuie însoțită de insuflarea valorilor care să le ghideze cariera și, nu în ultimul rând, de imprimarea unor standarde de comportament. I.N.M. este totodată instituția care asigură formarea continuă a tuturor magistraților, atât a celor aflați la început de carieră, cât și a celor ajunși la deplina maturitate profesională.

Apariția unor noi ramuri de drept, insuficient sau deloc abordate în facultățile de drept, diversificarea problemelor de drept și imperativul rezolvării lor unitare, colaborarea cu alte sisteme judiciare și încrederea care trebuie să existe în deciziile magistraților din alte țări, aflulul uriaș de informație juridică, reprezintă doar câteva din motivele care determină nevoia de formare a colegilor noștri.

Pentru ca I.N.M. să își atingă obiectivele, să îndeplinească rolul de motor al sistemului judiciar și de catalizator al ideilor valoroase este nevoie de un corp de elită de formatori, preocupați ei înșiși de continua lor formare, nu doar în plan strict profesional, al rigurozității științifice atașate diverselor ramuri ale dreptului, ci și în plan pedagogic și personal, astfel încât să reprezinte adevărate modele.

Nu în ultimul rând, Institutul Național al Magistraturii are atribuții în organizarea majorității examenelor și concursurilor din cariera de magistrat, expertiza sa în această privință devenind tot mai importantă.

Trebuie luat în considerare faptul că Institutul s-a dezvoltat an de an, că activitatea sa este acum tot mai amplă și mai complexă, cu rezultate unanim recunoscute, astfel că un plan de management pentru următorii 3 ani nu va propune schimbări doar de dragul schimbărilor.

Propunerile care vor fi prezentate în capitolele următoare au ca premisă aspectele de care am luat cunoștință în perioada mandatului meu de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, precum și experiența personală în calitatea mea de formator al Institutului și de fost membru în Consiliul Științific al acestuia. Este evident că soluțiile propuse nu pot fi puse în practică decât dacă sunt îmbrățișate de Consiliul Superior al Magistraturii, care are rol decizional.

Capitolul II – Prezentarea Institutului Național al Magistraturii

Institutul Național al Magistraturii este în prezent instituția publică ce asigură, în esență, pregătirea auditorilor de justiție pentru a deveni magistrați, precum și formarea continuă a tuturor magistraților. Totodată, nu trebuie pierdută din vedere contribuția sa la activitatea de formare a formatorilor și la derularea în bune condiții a majorității examenelor și concursurilor derulate în sistemul judiciar.

1. Scurt istoric – repere ale funcționării I.N.M.

Institutul Național al Magistraturii a fost înființat în anul 1992, prin Hotărârea Guvernului nr.48/1992, cu denumirea Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Magistraților, activitatea sa fiind centrată pe formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor în funcție.

Durata de școlarizare pentru magistrații nou intrați în profesie care optau pentru a urma cursurile Institutului era de un an, timp în care aceștia desfășurau concomitent și activitatea practică în instanțe sau parchete.

Prin Legea nr.142/1997 de modificare și completare a Legii nr.92/1992 privind organizarea judiciară, a fost introdusă o secțiune numită „Institutul Național al Magistraturii”, care reglementa subordonarea Institutului față de Ministerul Justiției, precum și activitățile principale ale acestuia, respectiv recrutarea viitorilor magistrați, pregătirea specifică a acestora și perfecționarea profesională a magistraților în funcție. Se consacra astfel la nivel legislativ statutul I.N.M. de principală cale de acces în magistratură, durata cursurilor de pregătire inițială fiind stabilită la un an.

Ca efect al reformelor aduse prin pachetul legilor justiției adoptat în anul 2004, Institutul Național al Magistraturii a trecut din subordinea Ministerului Justiției în coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii, s-a reglementat în detaliu cadrul formării inițiale și statutul auditorilor de justiție, s-a stabilit caracterul obligatoriu al formării continue și responsabilitatea partajată, în această privință, între Institutul Național al Magistraturii, conducătorii instanțelor și parchetelor și magistrații înșiși.

Totodată, s-a stabilit că Institutul Național al Magistraturii este condus de un Consiliu Științific format din 13 membri¹.

În prezent activitatea Institutului Național al Magistraturii se desfășoară în baza noului pachet de legi ale justiției, adoptate în anul 2022. Modul de organizare, funcționarea și atribuțiile I.N.M. sunt reglementate de dispozițiile Legii 304/2024 privind organizarea judiciară, Legii nr.303/ 2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale Legii nr.305 /2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

Direcțiile de dezvoltare ale instituției sunt jalonate de Strategia de dezvoltare a sistemului Judiciar 2022-2025 și de Planul de acțiune aferent acesteia, aprobate prin Hotărârea Guvernului 436/2022, precum și de Strategia națională anticorupție pentru perioada 2021-2025, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1269/2021.

În titlul IV din Legea nr.304/2022 este reglementată organizarea și funcționarea Institutului Național al Magistraturii.

2. Structura organizatorică a I.N.M.

Institutul are următoarea structură organizatorică:

- a) directorul și directorii adjuncți;
- b) Consiliul științific;
- c) Departamentul de formare profesională inițială;
- d) Departamentul de formare profesională continuă;
- e) Biroul de concursuri și examene;
- f) Biroul de relații internaționale, proiecte cu finanțare externă și relații publice;
- g) Compartimentul de formare a formatorilor;
- h) Direcția economico-financiară și administrativă;
- i) Biroul resurse umane, documentare și arhivă;
- j) Biroul de achiziții publice și informatică;
- k) Compartimentul juridic;
- l) Compartimentul de psihologie a personalului.

¹ Menționați în art.104 alin.(1) din Legea nr.303/2004

În cadrul Departamentului de formare profesională continuă funcționează Compartimentul de formare profesională continuă descentralizată, iar în cadrul Direcției economico-financiare și administrative funcționează Serviciul financiar-contabilitate și Serviciul administrativ.

Potrivit dispozițiilor art.115 din Legea nr.304/2022, conducerea Institutului este asigurată de un director, ajutat de 2 directori adjuncți, numiți și revocați de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

Directorul Institutului și directorii adjuncți sunt numiți, prin concurs, pentru un mandat de 3 ani, cu posibilitatea reînvestirii, de Consiliul Superior al Magistraturii, din rândul personalului de instruire de specialitate juridică al Institutului, al judecătorilor și procurorilor sau al cadrelor didactice din învățământul superior juridic, acreditat potrivit legii.

Cele mai importante atribuții ale directorului Institutului sunt următoarele:

- asigură conducerea activității Institutului;
- reprezintă Institutul în relațiile cu autoritățile și instituțiile publice din țară și din străinătate și aprobă programul anual de relații externe al Institutului;
- numește și eliberează din funcție, prin decizie, personalul Institutului, în condițiile legii;
- propune Consiliului Superior al Magistraturii programul de formare profesională a auditorilor de justiție și programul de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor;
- propune Consiliului Superior al Magistraturii Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Național al Magistraturii, Regulamentul privind organizarea, desfășurarea și evaluarea stagiilor de practică ale auditorilor de justiție, Regulamentul privind admiterea la Institutul Național al Magistraturii, Regulamentul privind concursul de admitere în magistratură și Regulamentul privind examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii;
- propune Consiliului Superior al Magistraturii data, calendarul de desfășurare, tematica și bibliografia examenului de absolvire a Institutului Național al Magistraturii;
- propune Consiliului Superior al Magistraturii structura organizatorică, statele de funcții și de personal al Institutului;
- adoptă Statutul personalului de instruire al Institutului;

- este ordonator terțiar de credite;
- convoacă Consiliul științific al Institutului în ședințe ordinare sau extraordinare și stabilește proiectul ordinii de zi;
- aprobă Regulamentul de ordine interioară al căminului pentru cazarea auditorilor de justiție și Regulamentul bibliotecii Institutului;

În actuala reglementare, Consiliul Științific păstrează doar un rol consultativ, aceasta fiind o deosebire de esență în raport cu reglementarea anterioară.

Acesta este format din 13 membri² după cum urmează: un judecător al Înaltei Curți de Casație și Justiție; un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; un judecător al Curții de Apel București; un procuror de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București; 3 profesori universitari de la Facultatea de Drept a Universității din București, Facultatea de Drept a Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași și Facultatea de Drept a Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca; 3 reprezentanți aleși ai personalului de instruire din cadrul Institutului; un reprezentant al auditorilor de justiție; un reprezentant al asociațiilor profesionale, legal constituite, ale judecătorilor și procurorilor, precum și directorul Institutului care face parte de drept din Consiliu și îl prezidează.

Mandatul membrilor Consiliului științific este de 3 ani și poate fi reînnoit, cu excepția reprezentantului auditorilor de justiție, care este ales pentru 1 an. Calitatea de membru al Consiliului științific este incompatibilă cu calitatea de membru al unui partid politic.

Consiliul științific își desfășoară activitatea în ședințe ordinare (lunar) sau extraordinare, în prezența a 2/3 din numărul membrilor, și adoptă hotărâri cu votul majorității membrilor prezenți.

În actualul regulament al I.N.M. este prevăzut și Consiliul pedagogic, ca organ consultativ al Consiliului științific, dar, de facto, acesta a fost desființat, atribuțiile sale fiind deja preluate de Catedrele constituite pentru principalele discipline din planul de formare inițială.

² Conform art.115 alin.(4) din Legea nr.304/2022

Capitolul III – Formarea inițială

1. Caracteristicile formării inițiale

Potrivit dispozițiilor art.25 alin.(2) din Legea nr.303/2022, formarea profesională inițială constă în pregătirea teoretică și practică a auditorilor de justiție pentru a deveni judecători sau procurori. Alineatul (3) al aceluiași articol stabilește că durata cursurilor de formare profesională a auditorilor de justiție este de 3 ani, iar la finalul cursurilor, auditorii de justiție optează, în condițiile legii, pentru posturile de judecători stagiaari, respectiv procurori stagiaari.

Prin art.283 din Legea nr.303/2022, se derogă de la dispozițiile anterior indicate, în sensul că durata cursurilor de formare profesională a auditorilor de justiție admiși la Institutul Național al Magistraturii în anii 2022-2024 este de 2 ani, iar după al doilea an de formare la Institutul Național al Magistraturii acești auditori de justiție susțin testul psihologic și examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, potrivit dispozițiilor prezentei legi.

Același text de lege stabilește că în perioada formării la Institutul Național al Magistraturii, auditorii de justiție admiși la Institutul Național al Magistraturii în anii 2022-2024 efectuează stagii de practică în cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor, pentru a cunoaște în mod direct activitățile pe care le desfășoară judecătorii, procurorii și personalul auxiliar de specialitate, iar stagiile de practică ale acestor auditori de justiție trebuie să aibă o durată de minimum 3 luni în primul an și de minimum 6 luni în al doilea an.

În acest context normativ, atât programa, cât și calendarul activităților trebuie să urmărească realizarea obiectivelor specifice, constând în însușirea cunoștințelor teoretice și practice necesare pentru profesia de judecător și procuror, crearea și consolidarea deprinderilor tipice și de comportament atașate acestor profesii.

Nu trebuie neglijate nici celelalte activități extracurriculare, culturale, sportive, sociale, de natură a contribui la conturarea unei personalități cât mai adecvate profilului complex al magistratului³.

³ De exemplu, în anul 2022, în baza unui protocol încheiat de Institut cu DGASPC Sector 2, auditorii au putut participa la activități într-un centru de copii cu dizabilități.

Formarea inițială a auditorilor de justiție este organizată pe parcursul a doi ani, anul I în care se realizează pregătirea teoretică și practică la sediul I.N.M. și anul II în care se realizează activitate practică la instanțe și parchete, stagii la cabinete de avocatură, notariate, executori judecătorești, Serviciul de probațiune și penitenciare.

Anul I de formare este structurat pe 2 semestre și fiecare semestru se finalizează cu o sesiune de examene de câte 2 săptămâni. Tot în anul I se organizează un stagiul de observare la instanțe și parchete (2 săptămâni - o lună) și o săptămână de procese simulate.

Activitatea auditorilor este centrată pe aprofundarea cunoștințelor de drept și pe dezvoltarea abilităților specifice profesiei de judecător și a celei de procuror.

Pentru asigurarea caracterului unitar al formării, pentru toate materiile se întocmesc planuri de seminar care trebuie urmate de formatorii cu normă întreagă, dar și de formatorii colaboratori.

În programul de formare inițială, rolul preponderent este deținut de disciplinele fundamentale: drept civil, drept procesual civil, drept penal, drept procesual penal desfășurate pe parcursul întregului an, cu alocarea separată de seminare și cursuri pentru temele de drept substanțial și pentru cele de drept procesual. La acestea se adaugă disciplinele cu durată de un semestru: litigii cu profesioniști, drept administrativ, dreptul familiei, etică, criminalistică, medicină legală, drept constituțional, dreptul Uniunii Europene și CEDO.

Pentru asigurarea caracterului practic al formării, activitățile de seminar presupun studii de caz, redactarea unor acte de procedură, realizarea unor secvențe de seminar.

Pentru o cât mai bună integrare și adecvare a cunoștințelor de CEDO și de Drept al Uniunii Europene la specificul activității practice pe care o vor desfășura viitorii magistrați, evaluarea cunoștințelor la cele două materii nu se face prin examene separate, ci prin elaborarea unor subiecte specifice în cadrul examenelor la disciplinele juridice (examenul de civil – procesual civil, penal – procesual penal, dreptul familiei, litigii cu profesioniști).

Ca urmare a unui Raport întocmit de Inspekția judiciară care evidenția deficiențe în soluționarea cauzelor cu infracțiuni privind libertatea și integritatea sexuală cu victime minore, ultima generație a beneficiat de o materie nouă

intitulată „*Audierea minorilor*” la care au participat în calitate de formatori procurori și psihologi, materie prin care se intenționează dezvoltarea abilităților de a audia victimele minore, astfel încât să se evite revictimizarea acestora și să se obțină probe utile procesului penal.

Disciplinele non-juridice sunt grupate într-un pol de discipline socio-umane unde sunt abordate teme de sociologie, gândire critică, psihologie, comunicare. Auditorii anului I au în programul de formare și cursuri de limbi străine (la alegere engleză sau franceză).

În privința limbilor străine ar fi de asemenea de gândit dacă nu cumva trecerea de la perioada în care punctajul final al auditorilor avea o pondere egală cu orice altă materie, inclusiv cu materiile fundamentale, la situația prezentă în care pregătirea auditorilor este evaluată cu calificativul admis sau respins, a condus la o relaxare a auditorilor în această privință.

Necesitatea cunoașterii cel puțin a unei limbi străine de circulație, la un nivel aprofundat, nu mai poate fi pusă astăzi la îndoială. Aceasta nu reprezintă un scop în sine, ci reprezintă un instrument util în înțelegerea nemijlocită a sensului unor documente cu care se vor întâlni în activitatea practică, cum ar fi deciziile pronunțate de CEDO și CJUE, precum și în cunoașterea unor sisteme de drept străine ori în derularea unor schimburi de experiență. De aceea, consider că ar trebui identificată și implementată o modalitate de evaluare mai stimulativă.

Cel de al doilea an la I.N.M. este dedicat, în principal, pregătirii practice la instanțe și parchete, în funcție de opțiunea pentru profesie, care se face la sfârșitul anului I. Pentru generațiile care vor intra la I.N.M. în baza unui concurs de admitere declanșat până în anul 2024 inclusiv, rămâne valabilă această structură⁴, urmând ca, ulterior, opțiunea pentru profesie să se facă la sfârșitul pregătirii la I.N.M. și să se regândească întreaga activitate de formare inițială.

De regulă, programul anului II cuprinde:

- un stagiu de o săptămână la penitenciare, obligatoriu pentru toți auditorii, indiferent de profesia aleasă;
- un stagiu obligatoriu de două săptămâni la cabinetele de avocatură;
- un stagiu de o săptămână în cadrul altor forme de organizare a profesiilor juridice sau altor instituții (executori judecătorești, notari, Serviciul de

⁴ Conform normelor tranzitorii ale Legii 303/2022

Probațiune, Inspectoratul General al Poliției Române, Institutul Național de Criminalistică);

-un modul de două săptămâni desfășurat la I.N.M. în care auditorii pot lămuri probleme pe care le-au întâlnit în practică și pot aprofunda teme de actualitate care au fost atinse doar tangențial în anul I;

-restul timpului este dedicat stagiului la instanțe și parchete cu precizarea că există o perioadă de 2 săptămâni în care se face un stagiul încrucișat, în sensul că viitorii judecători fac stagiul la parchete și viitorii procurori fac stagiul la instanțe.

O atenție deosebită este acordată Caietului de practică ce rezumă activitatea desfășurată de auditori în anul de practică. În fiecare an Institutul întocmește o listă a actelor care trebuie să se regăsească în caietele de practică, astfel încât ele să poată fi întocmite indiferent de instanța sau parchetul unde se desfășoară stagiul, să fie variate și în același timp reprezentative pentru activitatea unui viitor magistrat.

În evaluarea acestor caiete sunt implicate echipe formate dintr-un coordonator de practică și un formator, astfel încât notarea să fie cât mai obiectivă și unitară la nivelul I.N.M..

Obiectivul central al formării inițiale, care constă în pregătirea auditorilor de justiție pentru a deveni judecători și procurori, este indisolubil legat de aptitudinile, pregătirea și experiența celor chemați să le transmită bagajul de cunoștințe teoretice și practice – formatorii, atât cei cu normă întreagă, cât și formatorii colaboratori.

Este îndeobște cunoscută nevoia de modele a tinerilor, în general, inclusiv a tinerilor magistrați, care tind să preia comportamente de la aceia pe care îi consideră mentori și cu precădere de la formatorii de la formare inițială, care se bucură astfel de un statut privilegiat.

Tocmai de aceea, recrutarea atentă a personalului de instruire, dar și evaluarea riguroasă a celui existent au o importanță majoră în atingerea obiectivului enunțat.

2. Vulnerabilități și soluții

Realitatea ultimilor ani, marcată de deficitul de personal generat în principal de numărul mare de pensionări din sistem, a demonstrat că se impune

școlarizarea unui număr tot mai mare de auditori. De exemplu, pe parcursul anului 2022, la Institut s-a aflat în formare o singură promoție, totalizând 279 de auditori de justiție, adică mai mult decât dublul numărului auditori din anul 2005 – 119, de aproximativ de 4 ori mai mulți decât în anul 2010 – 68 și în creștere constantă față de anii precedenți.

Situația se prezintă aproximativ în aceiași parametri și în privința candidaților admiși la concursul care s-a desfășurat în perioada 12 iulie 2022 – 31 martie 2023, fiind admiși 270 de auditori de justiție și este previzibil ca pentru anul viitor să fie scoase la concurs un număr și mai mare de locuri.

Or, sediul I.N.M., respectiv clădirea istorică din B-dul Regina Elisabeta, se află într-o stare avansată de degradare, întrucât după anul 2000 în care s-a finalizat renovarea clădirii toate reparațiile și îmbunătățirile s-au realizat la sfârșit de an, din economiile realizate la alte capitoare bugetare, cu respectarea dispozițiilor legale.

În această perioadă este în derulare la Compania Națională de Investiții procedura de atribuire pentru obiectivul de investiții „Lucrări de intervenții la imobilul situat în B-dul Regina Elisabeta nr.53, Sector 5”⁵.

După finalizarea tuturor procedurilor legale vor începe lucrările de execuție, iar din momentul începerii lucrărilor imobilul nu va mai putea fi folosit pentru o perioadă de cel puțin doi ani.

Soluția imperios necesară este ca prin cooperarea dintre Consiliul Superior al Magistraturii și Institut să se identifice un spațiu adecvat pentru desfășurarea activităților curente⁶, precum și să se aloce resursele bugetare necesare pentru închiriere în bugetul ce va fi elaborat pentru anul 2024.

După finalizarea lucrărilor de consolidare, modernizare și renovare a clădirii, trebuie de asemenea, prin eforturile comune ale Consiliului Superior al Magistraturii și ale Institutului, să se identifice un spațiu suplimentar care să poată fi folosit pentru desfășurarea activității Institutului în condiții adecvate numărului de auditori de justiție, având în vedere faptul că în sediul actual își

⁵ S-a semnat contractul având ca obiect – servicii de proiectare – servicii de elaborare – studii de teren (Studiu topografic, Studiu istoric, Audit energetic, Expertiza componente artistice) și Documentația de Avizare a Lucrărilor de Intervenții (DALI), Documentații pentru obținerea avizelor și acordurilor solicitate prin Certificatul de Urbanism, inclusiv Scenariu de securitate la incendiu, precum și alte studii de specialitate.

⁶ Cu luarea în considerare a faptului că spațiul actual este oricum insuficient

desfășoară activitatea și Școala Națională de Grefieri, Institutul Național de Expertize Criminalistice și Asociația Magistraților din România.

A doua vulnerabilitate constă în aceea că nu a mai existat o continuitate privind generațiile de auditori și nu s-a putut asigura predictibilitatea datei de începere a anului I, din cauza modificărilor legislative succesive intervenite în ultima perioadă de timp.

Această situație are repercusiuni asupra formării inițiale, a activităților ce trebuie planificate, inclusiv a duratei celor două semestre și a modului în care acestea sunt construite din perspectiva echilibrului între mărimea lor, posibilității de acordare a unei luni de vacanță pe durata verii și planificării examenelor în alte perioade decât cea a sărbătorilor de iarnă.

Soluția constă în inițierea, împreună cu Consiliul Superior al Magistraturii, a unui calendar previzibil în următorii ani pentru declanșarea examenului de admitere la I.N.M. și pentru data la care începe anul I.

O altă vulnerabilitate constă în durata relativ mare a procedurilor de recrutare a formatorilor, care îngreunează activitățile de formare, în condițiile creșterii numărului de auditori de justiție, dar și a pensionărilor intempestive ale unor formatori, care conduc uneori și la renunțarea la calitatea de formator.

Soluția constă în cooperarea strânsă cu Consiliul Superior al Magistraturii, astfel încât termenele prevăzute în noul statut al personalului de instruire al I.N.M., care urmează să fie adoptat după aprobarea Regulamentului I.N.M. de către C.S.M., să fie scurtate, în măsura în care o vor permite dispozițiile legale.

CAPITOLUL IV – Formarea continuă

1. Caracteristicile și prioritățile formării continue

Formarea profesională continuă este, în accepțiunea Legii nr.303/2022, *„garanția independenței și imparțialității în exercitarea funcției”*, reprezentând deopotrivă *„un drept și o îndatorire a judecătorilor și procurorilor”*.

Responsabilitatea pentru formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor revine Institutului Național al Magistraturii, conducătorilor instanțelor sau parchetelor la care aceștia își desfășoară activitatea, precum și fiecărui judecător și procuror, prin pregătire individuală.

Institutul Național al Magistraturii are un rol central în formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor, în sensul că, potrivit dispozițiilor legale, Institutul coordonează întreaga activitate de formare continuă.

Pentru aducerea la îndeplinire a obiectivelor strategice ale formării continue, Institutul asigură pregătirea judecătorilor și procurorilor atât prin activități de formare la nivel centralizat (conferințe, seminare, întâlniri de practică neunitară), cât și prin activități de formare la nivel descentralizat. Formarea continuă la nivel descentralizat vine în completarea celei la nivel centralizat printr-un număr în continuă creștere de sesiuni de pregătire adaptate nevoilor actuale ale sistemului judiciar.

În principiu, programul de formare profesională continuă la nivel centralizat are în vedere nevoile actuale de formare ale sistemului judiciar stabilite prin consultarea magistraților, precum și nevoile de formare care au fost stabilite ca obiective instituționale și asumate prin strategiile sistemului judiciar.

Programul de formare profesională continuă astfel elaborat se transmite instanțelor și parchetelor, după aprobarea acestuia de către Consiliul Superior al Magistraturii, pentru ca judecătorii și procurorii să formuleze opțiuni de participare la acțiunile de formare continuă ale I.N.M. pentru anul următor, fiecare magistrat având posibilitatea de a opta pentru un număr de 3 (trei) activități de formare continuă (conferințe, seminare sau workshop-uri).

Institutul centralizează în baza de date proprie opțiunile formulate de judecători și procurori și realizează, prin intermediul aplicației, selecția

participanților pentru fiecare activitate de formare aflată în catalogul activităților de formare continuă. Selecția se realizează pe baza unor criterii obiective și transparente, alocarea magistraților la activitățile de formare continuă centralizată realizându-se în funcție de punctajul obținut în baza criteriilor aplicate.

Totodată, I.N.M. coordonează rețeaua responsabililor de formare continuă descentralizată și activitatea de formare profesională continuă realizată de curțile de apel și de parchetele de pe lângă acestea, prin avizarea tematicii de pregătire, furnizarea materialelor documentare, propunerea formatorilor în cadrul programelor de formare la nivel descentralizat.

Specificul activității de formare continuă la nivel descentralizat generează complementaritatea față de formarea continuă la nivel centralizat, prin abordarea unor teme ce nu intră în programul de formare continuă centralizată sau care sunt specifice doar activității judiciare din raza anumitor curți de apel ori parchete de pe lângă curți de apel.

Data fiind insuficiența fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru susținerea unor activități de formare de înaltă calitate, I.N.M. trebuie să se implice și pe viitor nu doar în implementarea unor programe, ci și în administrarea lor și în atragerea de fonduri pentru dezvoltarea unor noi proiecte.

Vor fi organizate în continuare activități de formare profesională în cadrul proiectelor cu finanțare europeană, „Justiția 2020: profesionalism și integritate”, cod SIPOCA 453, cod MySMIS2014 + 118978, coordonat și cofinanțat de I.N.M., precum și proiectul „Formarea și consolidarea capacității în sistemul judiciar”, finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021, derulat în parteneriat de C.S.M. și I.N.M..

O preocupare prioritară și constantă a programului de formare profesională continuă desfășurat de I.N.M. o va reprezenta, în continuare, organizarea de dezbateri cu privire la aspectele de practică neunitară, prin intermediul întâlnirilor președinților secțiilor specializate din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție și al curților de apel. În cursul anului 2022 au fost organizate 4 astfel de întâlniri, în domeniile drept civil, drept administrativ și fiscal, litigii cu profesioniști și insolvență, dreptul muncii și asigurărilor sociale.

Minutele întocmite în urma acestor întâlniri, publicate pe site-ul I.N.M. și-au dovedit deja utilitatea practică, soluțiile propuse contribuind la adoptarea

unei jurisprudențe unitare la nivel național. Chiar și atunci când participanții la aceste întâlniri nu au putut adopta o rezolvare a problemei de drept respective, considerentele expuse în justificarea opțiunilor divergente au constituit de multe ori puncte de plecare pentru declanșarea mecanismelor procedurale de unificare a practicii judiciare reglementate de Codul de procedură civilă și Codul de procedură penală.

O prioritate pentru formarea continuă va fi organizarea și desfășurarea programului de pregătire a celor două generații de magistrați selectați în temeiul prevederilor art.33 alin.(1) din Legea 303/2004, în urma concursurilor de admitere finalizate în acest an.

Consider că programul de pregătire trebuie să cuprindă atât sesiuni desfășurate față în față, cât și sesiuni în mediul online, astfel încât să existe o îmbinare optimă între interesul de a asigura o bună pregătire a acestor judecători și procurori și cel de a asigura prezența lor în instanțe și parchete.

2. Vulnerabilități și soluții

O primă problemă este aceea a satisfacerii nevoilor de formare continuă existentă în contextul inflației legislative și a problemelor social –culturale din societatea actuală care generează cauze cu caracter inedit. Deși în anul 2022 s-au desfășurat aproximativ 2 activități de formare la nivel centralizat/zi, raportate la fiecare judecător / procuror în parte, activitățile desfășurate sunt totuși puține, iar magistrații și-au exprimat dorința de a participa la mai multe activități de formare.

În acest context, trebuie amintit că atunci când a luat ființă I.N.M. în România erau aproximativ 2000 de magistrați în funcție, în timp ce astăzi sunt în funcție aproximativ 7000, astfel că problemele de organizare a activității de formare continuă s-au amplificat în mod corespunzător.

Soluția constă în dezvoltarea în continuare a formării descentralizate, care se desfășoară în cooperare cu I.N.M. și care permite o adecvare a activităților la nevoile judecătorilor/procurorilor din fiecare curte de apel/parchet de pe lângă cutede apel și participarea la activități mai aproape de sediul instanțelor sau unităților de parchet. Se reduc astfel cheltuielile, iar magistrații nu vor mai fi nevoiți să absenteze mai multe zile din instanță/parchet.

O soluție alternativă constă în identificarea unor programe cu fonduri europene, de mai mică întindere, dedicate unor domenii de nișă, regula fiind că programele mari au o tematică impusă, mai generală, astfel încât să se poată asigura formarea unui număr mai mare de magistrați.

O altă vulnerabilitate, care poate fi lesne anticipată, constă în scăderea participării la activitățile de formare continuă din cauza creșterii volumului de muncă al magistraților, determinat de criza de personal, magistrații în funcție nemaiavând fizic timpul necesar pentru participarea la activitățile de formare.

Soluția potrivită este de a construi programele cu atenție, astfel încât indicatorii să fie îndepliniți, chiar dacă fluctuația de personal nu va permite ocuparea tuturor locurilor de formare oferite la fiecare activitate.

Capitolul V – Formarea formatorilor

Procedurile de recrutare, formare și evaluare a personalului de instruire al I.N.M., precum și actualizarea permanentă a listei personalului de instruire se realizează de către Compartimentul de formare a formatorilor.

Personalul de instruire al I.N.M. este compus din formatori cu normă întreagă, formatori colaboratori și coordonatori de practică. Aceștia asigură desfășurarea programelor de formare profesională inițială, de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor, precum și a celor de formare a formatorilor, în baza programelor aprobate.

Selecția formatorilor și coordonatorilor de practică se realizează cu preponderență din rândul judecătorilor și procurorilor, pe baza cunoștințelor în domeniul respectiv și a aptitudinilor didactice. Procesul de recrutare a personalului de instruire constă în parcurgerea următoarelor etape: evaluarea admisibilității dosarelor de înscriere; susținerea unui interviu în fața unei comisii de selecție; susținerea unei secvențe demonstrative de seminar (doar în cazul formatorilor). Cum am arătat deja, consider că se impune o flexibilizare și o scurtare a termenelor prevăzute în Regulamentul personalului de instruire al I.N.M., astfel încât să poată fi acoperit în termen util necesarul de formatori al Institutului.

În ceea ce privește personalul de instruire, preocupările I.N.M. trebuie să vizeze recrutarea celor mai buni specialiști în calitate de formatori și coordonatori de practică, formarea acestora pe componenta de perfecționare a tehnicilor de predare, precum și evaluarea personalului de instruire.

Este în continuare necesar să fie proiectate și organizate acțiuni de formare cu caracter mixt (dezvoltare cunoștințe juridice/ non-juridice/ interdisciplinare și dobândire/aprofundare cunoștințe specifice formării adulților și exersare abilități didactice) în domenii de nișă/tehnice (achiziții publice, financiar-fiscal, audiere minori, criminalitate economico-financiară și corupție, criminalitate informatică, spălare de bani, recuperarea produsului infracțiunii, management judiciar), în vederea recrutării de formatori specializați dintre persoanele care au urmat aceste sesiuni de formare.

Personalul de instruire al I.N.M. beneficiază de formare continuă în domeniul dezvoltării cunoștințelor profesionale și al abilităților didactice. În acest sens, compartimentul de formare a formatorilor organizează anual cursuri de formare a formatorilor, în funcție de nivelul de experiență în materia formării adulților, precum și de specificul activității (formare inițială, formare continuă, coordonarea auditorilor de justiție aflați în practică).

Potrivit art. 36 alin. (2) din Statutul personalului de instruire al I.N.M., aprobat prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr. 914/2018, evaluarea personalului de instruire se realizează în baza metodologiei adaptate fiecărui tip de formare și privește personalul de instruire care a participat în mod efectiv, în anul respectiv, la activitățile de formare din cadrul I.N.M..

Evaluarea personalului de instruire urmărește respectarea, de către formatori, respectiv de către coordonatorii de practică, a unor înalte standarde profesionale, comportamentale și morale specifice, precum și îndeplinirea atribuțiilor generale și a îndatoririlor stabilite prin lege, strategii, regulamente sau acte ale organelor de conducere ale I.N.M.

Capitolul VI – Concursuri și examene

I.N.M. este implicat, în aria sa de competență legală, în desfășurarea majorității concursurilor și examenelor proprii carierei de magistrat și nu numai⁷.

În ultimii ani, activitatea Departamentului de concursuri și examene a crescut în mod considerabil și este previzibilă că, din cauza deficitului de personal și a fluctuațiilor inerente acestor perioade, va crește în continuare.

Astfel, dacă în anul 2017 numărul concursurilor și examenelor desfășurate prin intermediul I.N.M. era de 10, în anul 2019 acesta a crescut la 15, pentru ca anul trecut, 2022, să fie derulate, în diverse stadii ale procedurii, 21, ceea ce înseamnă, practic, dublarea volumului de activitate.

În perioada care urmează vor trebui adaptate, modificate ori completate mai multe regulamente pentru desfășurarea unor concursuri și examene, ca efect al intrării în vigoare a noului pachet de legi ale justiției la finalul anului 2022, impunându-se implicarea activă a conducerii I.N.M. în această direcție.

În condițiile în care atât Plenul C.S.M. și Secția pentru judecători, cât și Secția pentru procurori, au stabilit un calendar estimativ pentru concursurile și examenele care se vor derula în cursul acestui an⁸, se poate aprecia că și activitatea de organizare se va efectua în condiții optime.

O vulnerabilitate constatată de toți magistrații implicați în activitatea desfășurată de comisiile de concurs sau examen o reprezintă spațiul insuficient pe care îl au la dispoziție pentru desfășurarea activităților specifice în actuala clădire a Institutului.

În consecință, cu ocazia închirierii unui nou spațiu trebuie avute în vedere nu doar necesitățile Departamentelor de formare inițială și continuă, ci și cele ale Departamentului de concursuri și examene.

⁷ Recrutarea personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și al instituțiilor aflate în coordonarea sau în subordinea Consiliului, al Ministerului Public și al Ministerului Justiției și instituțiilor aflate în coordonarea sau subordonate acestuia:

- Art.6 alin.(5) din Lege nr.303/2022 – susținerea examenului de capacitate;
- Art.84 din Legea nr.303/2022 – personalul asimilat participă la activitățile de formare continuă organizate de I.N.M.;
- Art.127 alin.(6) – promovarea în grad profesional

De asemenea, I.N.M. organizează examen de promovare pentru personalul propriu (personal contractual și funcționari publici)

⁸ Conform soluției Comisiei nr.2 – reunită – Resurse Umane și Organizare din ședința din data de 25 ianuarie 2023, a soluției Comisiei nr.2 – Judecători – Resurse Umane și Organizare din ședința din data de 31 ianuarie 2023, respectiv a soluției Comisiei nr.2 – Procurori – Resurse Umane și Organizare din ședința din data de 15 februarie 2023

Capitolul VII - Activitatea economico-financiară și administrativă. Vulnerabilități și soluții

Direcția economico-financiară și administrativă din cadrul Institutului Național al Magistraturii, prin Serviciul financiar-contabilitate, Serviciul administrativ și Biroul de resurse umane, documentare și arhivă, are ca obiectiv principal respectarea și aplicarea întocmai a reglementărilor legale în vigoare, în vederea economisirii și folosirii cu maximă eficiență a fondurilor publice. Structurile funcționale din cadrul Direcției au în componență un număr de 18 posturi finanțate de funcționari publici și 14 posturi finanțate de personal contractual.

Potrivit atribuțiilor prevăzute de legislația în domeniu, Direcția economico-financiară și administrativă organizează și conduce contabilitatea instituției asigurând:

- efectuarea plăților pentru cheltuielile angajate;
- înregistrarea cronologică și sistematică a operațiunilor, prelucrarea și păstrarea informațiilor cu privire la situația patrimonială și a rezultatelor obținute, atât pentru necesitățile proprii, cât și în relațiile cu furnizorii, băncile, organele fiscale, persoanele fizice sau juridice;
- controlul operațiunilor patrimoniale efectuate și al procedeele de prelucrare utilizate, precum și exactitatea datelor contabile furnizate;
- respectarea planului de conturi general, modelelor registrelor și formularelor comune privind activitatea financiară;
- urmărirea încadrării stricte în creditele aprobate pe toate coordonatele clasificăției bugetare;
- urmărirea aplicării și respectării dispozițiilor legale cu privire la salarizare și la drepturile personalului;
- reprezentarea instituției alături de conducătorul acesteia, în relațiile cu operatorii economici în cazul încheierii contractelor de achiziție publică;
- fundamentarea necesarului lunar de credite, având în vedere necesarul instituției;
- verificarea și avizarea fișelor de post, asigurând completarea sau modificarea acestora;
- urmărirea modului de administrare a patrimoniului din instituție;
- stabilirea unor norme interne proprii, proceduri etc.;

- întocmirea și fundamentarea bugetului.

Salariații Direcției economico-financiare și administrative contribuie la derularea în bune condiții a activității în cadrul proiectelor „Justiția 2020: profesionalism și integritate”, „CPCI - Creșterea performanței și calității instituționale prin îmbunătățirea sistemului de evaluare și asistență psihologică la nivelul sistemului judiciar”, „Formarea profesională și consolidarea capacității la nivel judiciar”.

Vulnerabilități și soluții

I.N.M. utilizează două clădiri, cea care reprezintă sediul Institutului, administrată de Ministerul Justiției, respectiv Căminul auditorilor de justiție, administrat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Ambele imobile se găsesc în acest moment în diverse etape ale procedurilor derulate de Compania Națională de Investiții, în vederea reabilitării lor. În situația în care Guvernul nu va aproba finanțarea programelor C.N.I., trebuie identificate fonduri pentru menținerea celor două imobile în stare de funcționare în anii următori.

De asemenea, trebuie luat în considerare ca din luna mai a acestui an, la I.N.M. își vor desfășura activitatea atât anul I, cât și anul II, în total aproximativ 540 de auditori, astfel că bugetul alocat cheltuielilor cu transportul și cazarea auditorilor (care figurează în același capitol bugetar cu cheltuielile bugetare de la formarea continuă) va fi epuizat. Acest aspect se impune a fi luat în considerare la rectificarea bugetară din vară, dar mai ales la construcția din toamnă a bugetului pentru anul următor.

Vor crește mult, de asemenea, cheltuielile cu salariile și pe cale de consecință și cu bursele, astfel că directorul INM, în calitate sa de ordonator de credite va trebui să semnaleze și să regleze și aceste probleme.

Capitolul VIII - Participarea I.N.M. în cadrul proiectelor cu finanțare externă, în calitate de partener sau de beneficiar

Susținerea unor activități de formare continuă la cele mai înalte standarde nu poate fi asigurată doar din fonduri bugetare. Acesta este principalul motiv pentru care I.N.M. s-a implicat nu doar în implementarea unor programe, ci și în administrarea lor și în atragerea de fonduri pentru dezvoltarea unor noi proiecte. Fără îndoială că această abordare rațională trebuie să fie continuată.

În prezent, se află în implementare două mari proiecte, și anume:

- 1. Proiectul „Justiția 2020: profesionalism și integritate”, cod SIPOCA 453, cod MySMIS2014 + 118978, cofinanțat din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA)**

Acesta este cel mai important proiect derulat de I.N.M., a debutat la data de 6 iunie 2018 și are prevăzute 66 de luni pentru implementare.

În cadrul proiectului, elaborat și implementat integral de INM, sunt prevăzute a fi organizate în total 434 de acțiuni de formare, cu durata de 2 zile fiecare, pentru aproximativ 8.486 de magistrați și formatori. Programul de formare este structurat pe următoarele componente:

- 296 de activități de formare profesională în domeniul unificării practicii judiciare în materii importante din materia noilor coduri (87 de activități la nivel centralizat și 214 workshop-uri la nivel descentralizat);
- 138 de activități de formare specializate, respectiv 76 de seminare în materia noilor coduri sau conexe acestora (recuperarea prejudiciului infracțiunii, criminalitate economico-financiară și corupție, trafic de persoane, criminalitate informatică, trafic de droguri, justiției pentru minori, dreptul muncii, combaterea violenței în familie, insolvența persoanei juridice) și 62 de seminare în domeniul abilităților non-juridice (etică, dezvoltare personală și programare neurolingvistică, metodologia actului de justiție, management judiciar, formare a formatorilor).

Complementar acțiunilor de formare, proiectul prevede elaborarea și distribuirea a trei ghiduri de bune practici în domenii ca administrarea probatoriului în cauzele penale, tehnici de audiere și management judiciar, în

scopul de a pune la dispoziția magistraților un suport scris pe care aceștia îl pot consulta oricând și al cărui conținut nu poate fi regăsit în alte lucrări de specialitate.

Pentru atingerea obiectivelor asumate, în urma unor proceduri de selecție având la bază transparența și accesul nediscriminatoriu, au fost ocupate aproximativ 200 de poziții de formatori.

Doar în anul 2022, în cadrul acestui proiect derulat de către I.N.M. au fost organizate 155 de activități de formare profesională la care au participat 3.153 profesioniști din cadrul sistemului judiciar, din care 1.729 de judecători, 1.363 de procurori, 17 magistrați-asistenți și 44 de participanți din categoria personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul instituțiilor sistemului judiciar. Dintre aceste activități de formare profesională, 82 au fost organizate la nivel centralizat (o activitate în format online), iar 73 au fost organizate la nivel descentralizat. În plus, au fost derulate activități de selecție pentru domenii de formare pentru care pozițiile de expert nu fuseseră ocupate anterior, fiind selectați 18 experți noi.

2. Proiectul „Formarea și consolidarea capacității în sistemul judiciar” finanțat în cadrul Mecanismului Financiar Norvegian 2014-2021

Un alt proiect de anvergură în care INM are calitatea de partener este proiectul „Formarea profesională și consolidarea capacității la nivelul sistemului judiciar”, finanțat în cadrul Mecanismului Financiar Norvegian (MFN) 2014-2021, promotor de proiect fiind Consiliul Superior al Magistraturii. Proiectul are perioada de implementare 60 de luni începând din data de 28 februarie 2019.

Proiectul este derulat de C.S.M. în calitate de promotor de proiect, în parteneriat cu I.N.M., Școala Națională de Grefieri și Administrația Instanțelor din Norvegia.

Proiectul urmărește dezvoltarea culturii judiciare europene în cadrul sistemului judiciar din România, îmbunătățirea mediului de justiție pentru minori, îmbunătățirea accesului la justiție, în special pentru grupurile vulnerabile (cu accent pe populația romă), precum și consolidarea capacității instituționale a actorilor cheie din cadrul sistemului judiciar din România, pentru a ține pasul cu progresul tehnologic și pentru a răspunde nevoilor diverse și complexe ale sistemului judiciar.

În cadrul proiectului sunt prevăzute un total de 132 de sesiuni de formare, pe următoarele componente:

- dezvoltarea conceptului de cultură juridică europeană la nivelul sistemului judiciar, prin abordarea din perspectiva europeană a activităților de formare profesională;
- formare în materia tehnicilor de audiere pentru minori, cu următoarele activități: sesiuni de formare profesională pentru judecători, procurori și alți profesioniști în domeniul tehnicilor de audiere a minorilor/implicații de ordin psihologic, cu schimb de bune practici în Norvegia;
- îmbunătățirea accesului la justiție, cu accent pe grupurile vulnerabile.

Au fost organizate numai în anul 2022, 35 de activități de formare profesională, activități la care au participat 723 de profesioniști din cadrul sistemului judiciar, din care 452 de judecători, 184 de procurori, 12 magistrați-asistenți, 11 participanți din categoria personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul instituțiilor sistemului judiciar, precum și 64 de alți specialiști din cadrul ANP, MAI, CNSC etc.

De asemenea, au fost organizate două întâlniri preliminare ale experților specializați în domeniul executării hotărârilor penale, cu accent pe aspecte specifice populației de etnie romă și, respectiv, în domeniul tehnicilor de audiere a minorilor, în vederea elaborării unui ghid de bune practici.

În cadrul aceluiași proiect, C.S.M. și I.N.M. au derulat proceduri pentru selecția experților, în anul 2022 fiind selectați 2 experți în domeniul tehnicilor de audiere a minorilor; de asemenea, 3 experți au fost selectați în vederea elaborării a 2 ghiduri de bune practici (1 expert în domeniul tehnicilor de audiere a minorilor și 2 în domeniul executării hotărârilor penale, cu accent pe aspecte specifice populației de etnie romă).

Alte proiecte aflate în derulare:

1. Proiectul „CPCI – Creșterea performanței și calității instituționale prin îmbunătățirea sistemului de evaluare și asistență psihologică la nivelul sistemului judiciar” cod SIPOCA/MySMIS 762/135456, cofinanțat din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA)

În cadrul proiectului „CPCI – Creșterea performanței și calității instituționale prin îmbunătățirea sistemului de evaluare și asistență psihologică

la nivelul sistemului judiciar”, expertul în implementare din partea I.N.M. a participat, în perioada ianuarie – martie 2022, la elaborarea livrabilului intitulat „*Propuneri de instrumente de reglementare (regulamente, proceduri de lucru etc.)*”.

2. Programul Uniunii Europene și al Consiliului Europei „HELP in the EU III”, având ca promotor de proiect Programul HELP al Consiliului Europei;
3. Proiectul „Consolidarea sistemului de justiție prin organizarea unor misiuni de transfer de expertiză adresate judecătorilor și procurorilor din Republica Moldova”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare (RoAid).

Proiecte având ca promotor de proiect Academia de Drept European (ERA):

1. Proiectul „Advanced training in EU Law for court coordinators”, cofinanțat în cadrul Programului “Justiție” al Uniunii Europene (2020-2024);
2. Asistență tehnică - Formare în domeniul egalității de gen și antidiscriminării, în cadrul Programului „Drepturi, egalitate și cetățenie” 2021-2027 al Uniunii Europene;
3. Proiectul „Mediation in the EU: Language, Law and Practice”, co-finanțat în cadrul Programului “Justiție” al Uniunii Europene (2014-2020);
4. Proiectul „Preparing criminal justice professionals to address new (post)Pandemic challenges: criminals’ new modi operandi and their impact on the EU criminal justice system” cofinanțat în cadrul Programului “Justiție” al Uniunii Europene (2021-2024).

Capitolul IX – Relații internaționale

De la înființarea sa și până în prezent, I.N.M. s-a implicat în participarea la organismele de formare a magistraților constituite la nivel european și internațional, precum și în ceea ce privește dezvoltarea unor relații bilaterale de cooperare cu instituții similare ale altor state.

Obiectivele și direcțiile de acțiune în planul relațiilor externe trebuie să urmeze orientările statuate în documentele strategice europene privind formarea judiciară (Strategia europeană de formare judiciară pentru perioada 2021-2024), Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2022-2025, nevoile de formare semnalate în cadrul programelor de formare inițială și continuă elaborate de Institut, ca și oportunitățile de dezvoltare interinstituțională.

Dezvoltarea componentei internaționale a formării inițiale și continue

Consider că pentru orice magistrat, judecător sau procuror, interacțiunea cu magistrații din alte state, cu diverse sisteme de drept este extrem de importantă.

Strategia europeană de formare judiciară pentru perioada 2021-2024 stabilește ca obiective cantitative asigurarea până în anul 2024 a accesului la activități de formare în domeniul dreptului Uniunii Europene pentru cel puțin 65% din numărul total de judecători și procurori, organizarea anuală de activități de formare transfrontalieră pentru cel puțin 5% din totalul judecătorilor și procurorilor și încurajarea înscrierii de noi participanți.

În esență, accesul unui număr cât mai mare de auditori de justiție, magistrați și formatori la activitățile de formare cu componentă internațională se poate realiza prin valorificarea oportunităților de formare oferite de rețelele de formare judiciară în care I.N.M. are calitatea de membru, în special Rețeaua Europeană de Formare Judiciară – EJTN/REFJ, continuarea implicării I.N.M. în proiecte transnaționale cu finanțare europeană promovate de partenerii europeni, creșterea implicării în cadrul mecanismelor existente de cooperare regională și bilaterală și identificarea de noi oportunități de colaborare, respectiv optimizarea procesului de selecție a magistraților, prin unificarea și simplificarea procedurilor de înscriere, diseminare rapidă și pe scară cât mai largă a

informațiilor privind oportunitățile de formare disponibile și rezultatele procedurilor de selecție.

O altă oportunitate spre atingerea acestui scop este oferită de promovarea standardelor de calitate în ceea ce privește activitățile de formare cu componentă internațională, astfel încât acestea să răspundă, sub aspectul conținutului, nevoilor de formare identificate la nivelul sistemului judiciar, să valorifice abordările multidisciplinare, ale tehnicilor și metodelor inovative de formare, inclusiv oportunitățile de formare oferite de mediul digital.

Contribuția I.N.M. în cadrul rețelelor de formare judiciară

I.N.M. este membru al EJTN/REFJ din anul 2007, anul aderării României la Uniunea Europeană. Participarea Institutului în această rețea a fost extrem de activă și apreciată, astfel încât, cu ocazia Adunării Generale desfășurate la Paris în 7-8 iunie 2022, a fost ales membru în Comitetul de Pilotaj al Rețelei Europene de Formare Judiciară – EJTN/REFJ pentru un mandat de 3 ani (2023-2025).

Cu aceeași ocazie, I.N.M. și-a reînnoit mandatul de membru în cele patru grupuri de lucru din cadrul Rețelei: „Programe”, „Propuneri de schimb”, „Metode de formare judiciară” și „Lingvistic”.

De asemenea, în luna martie 2022, I.N.M. a fost ales membru al Grupului de Pilotaj (Steering Group) din partea EJTN, alături de instituțiile de formare din Bulgaria, Austria și Slovenia, pentru programul derulat de Direcția Generală Vecinătate și Negocieri privind Extinderea (DGNEAR) din cadrul Comisiei Europene, având ca beneficiari state din Balcanii de Vest, respectiv Serbia și Muntenegru.

În fine, I.N.M. se va implica în continuare și în cadrul altor rețele în care are calitatea de membru, cum ar fi Rețeaua Euro-Arabă de formare Judiciară (EAJTN/REAFJ).

Dezvoltarea relațiilor bilaterale

În ceea ce privește dezvoltarea relațiilor bilaterale, de cooperare cu alte instituții similare din statele membre U.E. și din statele terțe, I.N.M. cooperează deja cu majoritatea școlilor de pregătire a magistraților, iar această cooperare trebuie dezvoltată în continuare.

O notă specială se impune a fi făcută în legătură cu relația de colaborare cu Institutul Național al Justiției din Republica Moldova, care trebuie menținută și dezvoltată.

I.N.M. poate finanța activități de formare inițială pentru audienți sau de formare continuă pentru magistrații din Republica Moldova și este de urmărit intensificarea schimbului de magistrați, aspect ce contribuie la cunoașterea reciprocă a sistemelor judiciare, dar și la o mai strânsă cooperare în domenii considerate utile de ambele părți.

Nu în cele din urmă, trebuie continuată și consolidată contribuția la implementarea programelor de cooperare internațională pentru dezvoltare, prin furnizarea de expertiză de specialitate statelor din regiunea Balcanilor de Vest aflate în proces de aderare la Uniunea Europeană, precum și în cadrul Parteneriatului strategic bilateral pentru integrarea Republicii Moldova.

Competiția Themis

Concursul Themis a fost creat de Institutul Național al Magistraturii din România și Centrul de Studii Judiciare - CEJ din Portugalia în anul 2006 și a fost integrat în cadrul Rețelei Europene de Formare Judiciară în anul 2010. În prezent, la acest concurs participă majoritatea școlilor de magistratură din Europa.

La Marea Finală a concursului din 2022, organizată la Belgrad în perioada 12-16 decembrie, dedicată tematicii Accesului la justiție, au participat 8 echipe provenind din Austria, Cehia, Franța, Grecia, Țările de Jos și România. Câștigătoarea celei de-a XVII-a ediții a Competiției internaționale Themis a fost desemnată echipa auditorilor de justiție români coordonată de un formator cu normă întreagă al Institutului. Ca o consecință a câștigării competiției de echipa din România, I.N.M. va găzdui Marea Finală a Themis 2023 în luna decembrie a acestui an.

Capitolul X - Obiectivele activității de conducere specifice funcției de director I.N.M.

Obiectivele generale și specifice pe care îmi propun să le urmăresc în situația numirii mele ca director al I.N.M. se vor circumscrie *Principalelor direcții de acțiune și obiective ale Consiliului Superior al Magistraturii pentru mandatul 2023-2029*, mai ales a celor enunțate la pct. 2.2. din acest document programatic.

Documentul reafirmă preocuparea Consiliului pentru formarea profesională inițială și continuă a magistraților, componentă esențială a politicii de resurse umane și garanție a păstrării unor standarde înalte de calitate, reflectate în însăși calitatea actului de justiție.

Acest obiectiv major va fi atins prin⁹:

- adaptarea Programului de formare profesională a auditorilor de justiție la dinamica modificărilor legislative intervenite, în acord și cu realitățile sociale;
- adaptarea Programului de formare profesională continuă la dinamica procesului legislativ și la cerințele profesiei;

În plus, consider că indiferent de evoluția cadrului legislativ și fluctuațiile de personal din sistemul judiciar, trebuie urmărite și următoarele obiective generale prioritare:

- dezvoltarea capacității instituționale prin alocarea resurselor materiale și umane corespunzătoare;
- consolidarea corpului personalului de instruire prin cooptarea celor mai buni profesioniști, în special din rândul magistraților;
- derularea unor proceduri transparente de recrutare și evaluare a personalului de instruire;
- dezvoltarea componentei internaționale a formării.

Pe lângă aceste obiective generale, se impune atingerea unor obiective specifice fiecărui tip de activitate pe care o desfășoară Institutul.

Astfel, Departamentul de formare inițială va trebui să urmărească în continuare realizarea caracterului util al formării, pe multiple planuri:

⁹ Conform pct. 2.2.1 și 2.2.2. din *Principalele direcții de acțiune și obiective ale Consiliului Superior al Magistraturii pentru mandatul 2023-2029*

- asigurarea unei formări complexe, dezvoltarea unor abilități non juridice, lărgirea orizontului de cunoaștere al auditorilor;
- unitatea formării și evaluării auditorilor de justiție, evitarea discrepanțelor între grupele de auditori;
- asigurarea condițiilor pentru efectuarea stagiilor de practică utile, care să asigure cunoașterea sistemului în judiciar în ansamblul său, a atribuțiilor fiecărei profesii juridice, precum și a problemelor teoretice și practice, dar și a provocărilor cu care se confruntă fiecare instituție și profesie juridică.

Departamentul de formare continuă va trebui să își centreze activitatea pe următoarele obiective specifice:

- derularea unor seminare cu precădere în materiile în care se constată existența unei jurisprudențe neunitare;
- abordarea interprofesională a formării, consolidarea dialogului între profesiile juridice;
- recrutarea unor formatori în domenii de nișă, inclusiv organizarea de activități de pregătire pentru magistrații interesați;

Alte obiective importante care trebuie să canalizeze preocupările conducerii I.N.M. vizează:

- încurajarea participării la programele de schimb de experiență pentru magistrați a cât mai multor judecători și procurori;
- implicarea în dezvoltarea altor școli de magistratură, „exportul” de experiență în țări din Europa, cum ar fi Ucraina, țările din Balcanii de Vest, Africa și Asia;
- dezvoltarea resurselor IT ale Institutului prin îmbunătățirea accesibilității pentru magistrați și alți profesioniști ai dreptului și crearea de motoare de căutare ușor de utilizat, precum și în vederea asigurării accesului la toate materialele scrise, audio și video elaborate în cadrul Institutului;
- implicarea cât mai activă în rețelele de formare judiciară, mai ales în REFJ/EJTN;
- continuarea relației privilegiate de colaborare cu Institutul Național al Justiției din Republica Moldova.

Capitolul XI – Concluzii

De la înființarea sa și până în prezent, Institutul Național al Magistraturii a cunoscut o permanentă dezvoltare. Ceea ce părea acum mai bine de 30 de ani ca fiind mai degrabă un experiment curajos, a ajuns acum un veritabil pilon al sistemului judiciar, o respectată școală de magistratură, un important furnizor de expertiză, atât în plan intern, cât și în plan extern.

A devenit deja o procedură uzuală solicitarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a opiniei specialiștilor I.N.M. asupra problemelor de drept vizate de cererile formulate în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile ori de recursurile în interesul legii.

În egală măsură, I.N.M. este implicat în numeroase colaborări externe, având ca obiectiv sprijinirea creării unor școli de magistratură și dezvoltării celor existente în state din Europa, Asia și Africa.

În această paradigmă, un nou director al I.N.M. nu își poate propune decât să ducă mai departe lucrurile bune care s-au făcut, să asigure condițiile pentru pregătirea profesională cât mai temeinică a generațiilor viitoare de magistrați, conlucrând cu C.S.M. și cu ceilalți factori responsabili pentru atingerea dezideratului comun: o justiție independentă, profesionistă și umană.

Consider că experiența mea ca judecător, dar mai ales ca formator cu o vechime de peste 27 de ani în activitățile de formare (inițială și continuă), reprezintă o garanție că Institutul Național al Magistraturii își va îndeplini și în continuare nobila sa misiune.

